

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko posloplje števe 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali röpokise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2 50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 38.

V Ptuj v nedeljo dne 25. oktobra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

V Galiciji in na ruskem Poljskem splošno napredovanje avstro-ogrskc in nemške armade. — Pripravlja se odločilna bitka pred Varšavo. — Iz Ogrske vsi Rusi pregnani; polovica Bukovine prosta sovražnika. — Ob morju na severnem in vzhodnem Francoskem zmagujejo Nemci v strašni borbi nad Francozi in Angleži. — Na morju dosegli so Nemci lepe uspehe. — Rumunska ostane nevtralna.

Polagoma ali z železno doslednostjo se prcdručaca položaj na severnih bojiščih. Rusi so z velikansko premočjo vdrl v Galicijo, Bukovino, na Ogrsko in v vzhodno Prusijo. Medtem ko so imele glavne nemške armade odločilne prve bitke s francosko-belgijsko-angleško vojsko, hoteli so Rusi z brezštevlnimi svojimi šetami preploviti sosedne dežele in prodreti do Berlina, Dunaja in Budimpešte. Pa so se krvavo zmotili! Nemci so pod generalom Hindenburgom pri Tannenbergu in v Mazurijskih jezerih Ruse strašno premagali in so jim uničili celo armado, ki je po vzhodni Pruski divjala kakor azijske tolpe starega veka. V Galiciji se je ruski naval strl ob zidovju naše trdnjave Przemysl in tam so Rusi pustili 40.000 mrtvih in ranjenih; njih zapovednik, bulgarski izdajalec general Dimitrijev doživel grozovito blamažo z vsó svojo tehnično spretnostjo. Bukovina je na polovico že vsakega sovražnika prosta, na Ogrskem pa se je že zadnje Ruse čez mejo pognalo. . . In zdaj se pomikati avstro-ogrška ter ruska armada počasi a sigurno naprej in nikdo ju ne more več vstaviti. Pripravlja se v bližini Varšave odločilna bitka, ki bođe stla rusko premoč in odprla pot zmagujoči pravici.

Istotako ugodno stoji položaj na Francoskem. Nemška armada je vrgla Belgijo z vsemi njenimi trdnjavami ob tla. Ob morju, 30 kilometrov od angleškega brega, bije se zdaj odločilna bitka med nemško in združeno angleško-francosko-belgijsko armado. In kakor vse kaže, dosegli bodoje Nemci zopet velikansko zmagó,

ki jim odpre potem pot do Pariza in v London. Sodnija večne pravice govori besedo nad brezvestnimi povzročitelji tega strašnega prelivanja krvi.

Uspehi na morju so istotako za Nemce ugodni. Srbija zopet je popolnoma obdana od našega vojaštva in se ne more več ganiti. V Afriki in Aziji, po otokih in v kolonijah se dviga upor zoper angleško in rusko hinavstvo, povsod se dviga človeštvo zoper rusko krvočelnost in angleško kramarstvo, katera sta hotela ves samostojni svet na svoje vislice spraviti. . .

Zmagujemo! Našo domovino ne bodoje premagali!

* * *

Velika bitka proti Rusom.

K.-B. Dunaj, 21. oktobra. Uradno se razgláše dne 21. oktobra opoldne:

V težkem, trdovratnem napadu na okrepljena stališča sovražnika od Felsztyna do sôžeje vzhodno od Medyke dobili smo zopet na raznih straneh na ozemlju, medtem ko ruski nasprotni napadi niso mogli nikjer uspeha doseči.

Preteklo noč pridobili so naši vojaki Kapelsko visočino severno od Mizynica.

Južno od Magiere posrečilo se je našim vojakom že včeraj, da napredujejo od pridobljenih vasi do visočin.

Na južnem krilu vodi boj večinoma artilje-

rija. Vsled dalekosežne rabe moderne poljske utrdbe ima bitka večidel značaj trdnjavskega boja.

V Karpatih zavzeli smo včeraj Jabloniški prehod, to je zadnji od nekega ruskega oddelka zasedeni prihod. Na ogrski zemlji ni torej nobenega sovražnika več.

Naše napredovanje v Bukovini doseglo je veliki Sereth.

Naměstnik šefa generalštaba: pl. Höfer, generalmajor.

Intervju s poveljnikom Przemysla feldmaršallajtnantom Kusmanekom.

Iz Budimpešte poročajo: Dr. Landauer, zastopnik „Alkotmanyja“ je bil sprejet od trdnjavskega poveljnika v Przemyslu fml. Kusmaneka, ki se je izrazil njemu nasproti tako-le:

Enindvajsetdnevno obleganje od 18. sept. do 8. oktobra je imelo za mene sedem velikih dni. Dne 18. septembra se je obleganje pričelo. Dne 2. oktobra je prišel ruski parlamentar. Dne 4. oktobra smo slavili cesarjev god. Pri slavnostnem dinerju sem dobil še brzójavko s cesarjevimi čestitkami. Dne 5. oktobra je prihajalo obleganje hujeje in je doseglo 7. oktobra svoj višek. Dne 8. oktobra je obleganje ponehalo. Včeraj (18. t. m.) sem dobil zopet brzójavko cesarja. Kakor je bila tudi situacija, v kateri smo se nahajali, resna, vendar nisem nikdar dvomil o izidu. Od ponedeljka do srede sem doživel najbolj kritične ure svojega življenja. Toda s takimi četami in takim častniškim zborom, smo morali zmagati.

Dr. Landauer je vprašal, kje je bilo oble-

ganje najhujše. Poveljnik je odgovoril: Povsod močno, toda južno vzhodno pri Bikovopcih in južno pri Ozikovski in Dumkovički je bilo obleganje sila ljuto, najhujše pa proti Siedliški. Tu so leteli šrapneli tudi v mesto. Kadar sem zapuščal poveljništvo, so me pozdravljale granate. Neki ruski podpolkovnik je izjavil: „Przemysl in trdnjava sta najkasneje v 2 do 3 dneh naši.“

„Zmotil se je pač,“ je dostavil poveljnik smehljajoč se. Nato je fml. Kusmanek priznal, da je tehnika Rusov velikanska. Zlasti pehota je očitno izborno izvežbana v obleganju trdnjav, artilerija pa strelja močnejše. Za silo ruskih napadov, še bolj pa za izbornost naših oklopov na trdnjavi govori dejstvo, da je bilo na eni sami utrdbi mogoče konstatirati 300 strelcov iz topov, ki so vsi dobro pogodili. Razpoloženje naših čet je bilo občudovanja vredno. Če bi hotel v polni meri pravično presoditi njih značaj, ne bi našel besed, eno samo hočem reči: „V polni meri so zaslužili hvalo Nj. Veličanstva.“

Beg Rusov iz Karpatov.

„Magyarorszag“ piše: Na Erdelskem so se pojavile samo manjše čete, ki so pobegnile pred našo armado izpred Marmarosa proti Nagybocku, od koder jih naše čete pode proti Galiciji. Ob času ruskega vpada na Ogrsko je bila najbolj izpostavljena točka Munkacs, kjer so se naši voji združili ter z združenimi silami udarili na Ruse. Sam vpad je izzval v Karpatih veliko znemirjenje in sicer za to, ker so lajki mislili, da zadočuje, da se zapro gorski prelazi v Karpatih, pa ne bo nihče mogel preko gorovja. Ti naivni ljudje so mislili, da se ni treba ničesar bati. Prvi kozaki so se pojavili v vasi Skole, kjer so se utaborili na dvorišču nekega kmeta, polovili kokoši in piščance ter jih spekli. Kmetje pravzaprav niti vedeli niso, kdo so ti kozaki in kaj da hočejo. Ko pa je došla prva vest o vpadu pri Uzkoku, je nastalo silno razburjenje in vznemirjenje. Na vpad ni bil nihče pripravljen, za to se je vsa javnost po napotnem razburjalo. Kakor so se ljudje pred vpadom čutili popolnoma varne, tako so se sedaj neverjetno vznemirjali. Vznemirjale so ljudi celo vojaške priprave, dasi so imeli priložnost opazovati take priprave tudi pri drugih prilikah, ne da bi jim bilo to razburjalo živce, in ko so vsi naenkrat izgubili glavo, so jeli bežati. V eni uri so izpraznili mesta, trge in vasi. In ko so bili Rusi zopet spodenj preko Karpat, so se ljudje zopet jeli vračati v svoje kraje in so se šele sedaj prepričali, da je ves njihov strah odveč, Rusi niso povzročili mnogo škode. Ponajveč so odnesli samo živila. Nekemu Židu so kozaki v Vereszki v šali odrezali dolgo črno brado, v salon nekega drugega Žida so pripeljali konje in jim natrosili zobanje na njegovo zofo. Nekega tretjega Žida so privezali ob drevo, sicer pa mu niso storili ničesar žalega. Toda razni lopovi so izrabili ruski vpad, da so ropali in plenili po hišah onih, ki so pobegnili. Oblast je v tem oziru odredila strogo preiskavo in bo vse zločince čim najstrožje kaznovala.

Moški odgovor trdnjavskega poveljnika v Przemyslu.

Dunaj, 15. oktobra. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalnega stana uradno poročajo: Dne 2. oktobra ob 3. popoldne je dobilo trdnjavsko poveljstvo to-le, na poveljnika naslovljeno pismo, ki ga je izročil poseben parlamentar:

„Gospod poveljnik! C. in kr. armada je zapustila sreča, zadnji uspešni boji naših čet so mi dali možnost, da obkolim trdnjavo Przemysl, ki je zaupana vaši ekscelenci. Za nemogoče smatram, da bi dobili kakršnokoli pomoč od zunaj. Da se izognemo brezkoristnemu prelivanju krvi, smatram, da je sedaj pravi čas, da predlagam vaši ekscelenci pogajanja o predaji trdnjave, ker bi bilo v tem slučaju mogoče zaprositi za vas in za posadko častne pogoje pri najvišjem vrhovnem poveljstvu. Ako vaša ekscelenca želi pričeti s pogajanjem, hlagovolite našemu, primerno pooblaščenemu odposlancu, podpolkovniku Vandanu, sporočiti svoje zahteve. Porabljam to priliko, da izrazim Vaši ekscelenci svoje vele-

spoštovanje. — Poveljstvo Przemysl oblegajoče armade. General Radko Dimitrijevič.“

Na to pismo je bil takoj dan ta-le odgovor: „Gospod poveljnik! Smatram pod svojo častjo, da bi na Vašo sramotno ponudbo dajal meritoren odgovor. — Poveljnik posadke v Przemyslu.“

Brezuspešen francoski napad na Kotor dne 19. septembra.

Dunaj, 16. oktobra. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalnega stana poročajo uradno:

O obstreljevanju utrd v Boki Kotorski dne 19. septembra poročajo naknadno te-le podrobnosti: Z obstreljevanjem so pričele tri križarke in dve oklopnici, ki so jih spremljale štiri druge ladje. Ob pol 6. zjutraj se je pojavilo več ladij, ki so se v dveh skupinah približale vходу v pristanišče.

Čim so prišle ladje v strelno daljavo, so naše obrežne baterije Lustica in možnarske baterije Ostro pričele z ognjem, na kar so se francoske ladje postavile v bojno črto ter tudi jelo streljati. Najbližja distanca 5000 do 6000 metrov od rta Ostro. Divizija je skoro prišla izven strelne daljave na kar so naše utrdbe prenehale z ognjem. Neposredno na to so francoske ladje jelo živahno streljati proti morskim gladim, najbrže proti navideznim podmorskim čolnom. Ob 6. zjutraj in 50 minut se je sovražnik okrenil proti jugozapadu in je kmalu izginil v dimu in megli. Baterije Lustica in Ostro ste najbrže po enkrat zadeli, dočim so Francozi oddali 200 strelcev velikega in srednjega kalibra. Francoske kroglice so zadele brez izdatnih poškodb skalnati for Ostre ob eni izmed stranskih sten. 9 ali 10 strelcev je zadelo skalnate stene Punta d' Ostro, kjer so zapustili natančno vidljive sledove, ker se je kamenje jelo krusiti. Zadet je bil tudi stranski for Mamola, toda strel ni imel posebnega učinka. Kroglica je prebila opazovalnico pri stražnici Komila. Dve granati ste vdarili v bližino brezžične brzjavne postaje. V celem sta bila teško poškodovana dva vojaka.

Učinek avstrijskih možnarjev.

Iz Rosendaala poročajo o učinku težkih avstrijskih baterij in o eksploziji v fortu Waelhem tako-le: Posadka tega forta je štela 500 mož, ki so se bili prej udeležili bojev pri Mechelnu. Umaknili so se in zasedli fort Waelhem od koder so sovražnika silno obstreljevali. Najprej vporabljeni nemški topovi niso nesli dosti daleč, kmalu pa je dospela težka avstrijska baterija. V ponedeljek je bila zadeta ena kupola in deloma uničena. Celo noč so udarjale v fort kroglice in šrapneli. Niti trenutka ni bilo več miru. Pač smo odgovarjali na silni ogenj, nismo pa dosegli sovražnikove črte. V terek zjutraj je bil položaj zelo opasen. Strašen hrup je bil okrog nas in mi smo bili brez moči. Opoldne

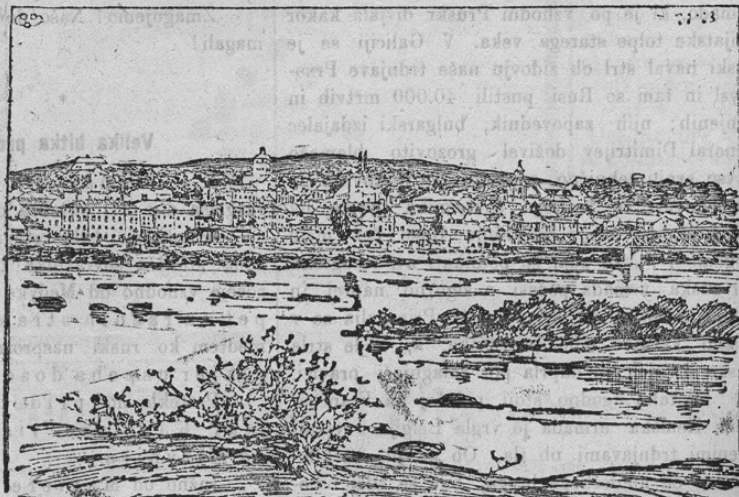
je zopet ena kroglica zadela neko kupolo in jo razdejala. Dvajset minut nato so projekti razdejali vojašnico. Skrili smo se v neki podzemeljski hodnik ter čakali na svoj konec. Takrat se je pripetila katastrofa. En sovražni strel je zadoštoval, da je razstrelil skladišče smodnika in razdejalo dinamo. Tristo mož je bilo ubitih. Mnogo jih je popadlo brez zavesti ter so jih bežeči pohodili, ker je vladala v hodniku neprodorna tema. Ranjeni imajo strašne rane.

Uradno poročilo o barbarstvu ruskega vojaštva v Galiciji.

Dunaj, 15. oktobra. (Kor. urad.) Iz vojnega tiskovnega stana se uradno poroča: Naše čete, ki so iz Tarnova prodrle čez Rzeszów, so imele priliko se prepričati, kako barbarično, vojaškim pojmom protivno, so postopale ruske čete proti domačemu prebivalstvu. Vsi kraji v tej pokrajini so opustošeni. Del mesta Dembica je vpepeljen. Krasni grad Zavada, katerega oskrbnik se je oropanju upiral, je popolnoma oropan. Rusi so ga polili s petrolejem in zažgali. Tudi ostali gradiči so žalostno opustošeni. Oprava je razmetana, zrcala hudobno razbita, žimnice raztrgane, dragocene slike razrezane, tla so pokrita s celimi kupi cunj, papirja, črepinj — skratka nudi se slika najsurovejšega vandalizma. Ruski vojaki so postopali v zasedenih krajih očitno po enakem jim naprej ukazanim sistemu, ki nima nič skupnega z realnim, urejenim in res vojaškim načinom bojevanja, temveč je le roparski pohod pod pretvezo vojaškega nastopa. Ruski vojaki so preiskovali prebivalstvo kar na ulici ter mu vzeli vse, kar je imelo količkaj vrednosti. Posebno se jim je hotelo ur. Kozaki so jih brezobzirno vlekli iz žepov ter jih spravljali za svoje škornjice. Župniku v Rowli so vzeli „spovedno uro“, na kateri si je markiral število opravljenih spovedi. Ko so spoznali, da ni prava ura so mu jo sicer pozneje vrnili. Pri ropanju ur se tudi častniki niso ženirali. K urarju Muszkowskemu v Rzeszówu je prišel ruski polkovnik zdravnik, da si da popraviti zlato uro. Urar mu je dokazal, da je dotično uro on prodal. Ropalo se je po jako enostavnem in zelo praktičnem sistemu. V skupinah 8 do 10 mož so vdrli kozaki v stanovanja, ter izsilili z revolverjem v roki, da se jim je izročilo obleko, kožuhe, mobilije. Vse to so spravili v vreče, ki so jih imeli seboj ter odnesli. Svoj plen so si delili z oficirji. Napram rimsko-katoliški duhovščini so se vedli Rusi nevljudno, da mnogokrat celo brutalno. Sivolasega kanonika v Dembici so kozaki prisilili, da jim je osebno stregel, moral jim je prinesiti iz kuhinje žlice in nože. Govorili so ž njim osorno ter so ga tikali. Ponekod so prisili duhovnike, da so morali odpreti cerkve. V bolnišnici v Rzeszówu so pregnali Rusi 20 tamkaj se nahajajočih na griži obolelih avstrijskih vojakov iz postelj. To dokazuje, da se Rusi ne brigajo niti za najprimitivnejši čut člo-

Pogled na Przemysl.

V zadnjem času se je jako veliko govorilo o naši trdnjavi Przemysl, ki se je tako hrabro proti ruskemu obleganju branila, da je več kot 40.000 Rusov padlo in da so konečno tudi obleganje opustili. Przemysl ima okoli 50.000 prebivalcev in leži na desni strani reke San. Od leta 1874 sem spada Przemysl k najmočnejšim avstrijskim trdnjavam. V mestu, kjer se nahaja tudi c. kr. okrajno glavarstvo, je industrija prav majhna; pač pa je trgovina živahna.

Ansicht von Przemysl.

večnosti. V posameznih slučajih so Rusi blago in živila res plačevali, toda prodajalec navadno ni prišel na svoj račun, moral je podpisati pobotnico, da je znesek sprejel, toda denarja ni nikoli videl. Kadar pa je res dobil plačilo, je imel tudi izgubo, ker so Rusi računali za rubel visoki kurz 3 K 30 v. Ruski vojaki so tudi prodajali. Vzeli so n. pr. kmetom krave ter ji v bližnji vasi sopet za malenkostno ceno prodajali. Kadar pa je kmet kupec denar odštel, so rekli, da so si premislili in so odšli — s kravo in denarjem. Tako so eno in isto kravo povčasoma prodali, krava pa je končno le ostala — ruskemu vojaku.

Posebno omeniti je, da so ruski vojaki, kakor se iz več okrajev poročila, posilili tudi mnogo žena in deklet.

42 centimeterski topovi.

Ti topovi se morajo pri transportu na cestah razdreti in naložiti na tako pripravljene vozove. Cev sama leži na velikem vozu; posamezni deli se vozijo na drugih vozovih. Če se ukaže med prevozom, da se mora top pripraviti, obstane cela kilometer dolga kolona. Vse moštvo potegne cev na lafeto in podlože se kolosa in oklop. Z velikim ropotom se pomika top v določeno mu postojanko, ki je sovražnik sploh ne vidi. Pok je strašen. Užge se strel z električno žico v oddaljenosti 400 m. Zračen pritisk je pa tako silen, da ne more v bližini nihče ostati na nogah. Cev je dolga 21 metrov. Top doseže daljavo 44.000 metrov, iz Dovra v Calais je pa 33.000 metrov. Predstavljajte si učinek, če pade strašna granata iz višine 400 do 500 metrov v precej visokem loku. Vsak strel je drag in stane približno 48.000 mark. Napačna je sodba, da bi bilo mogoče iz teh topov razstreliti le 150 granat; gotovo je marveč, da sedanjo vojsko topovi gotovo preživijo. Predno se kak strel izstrelji, se natančno izračuna daljavo; nato se top nameri. Nato se še enkrat računani in meri. Ko strel počne, je gotovo, da zadene. Pokaže se mogočen, ognjen steber, nato steber dima, ki je gotovo nad 100 metrov visok; dim se pomeša z betonom in zemljo. Čez nekaj časa se čuje zamolkel grom. Krogla so vkoplje, če niso tla skalnata, 8 do 10 metrov globoko v zemljo in izvrta luknjo, ki meri 15 do 18 metrov. Teško nemško artiljerijo krijejo vedno na vseh straneh močni oddelki pehote in kavalerije, strojne puške in lahki topovi, da se preprečijo presenečenja. Sovražnik je nikdar ne doseže, ker sovražnikovi topovi ne streljajo nad 10.000 metrov. Če stoji top 15.000 metrov od sovražnika, je še vedno za nekaj kilometrov na boljšem. Sicer znaša strelna razdalja na 44.000 metrov, a tako daleč se ne strelja, ker bi bilo škoda drage municije. Tudi slučajni, da bi se streljalo nad 20.000 metrov daleč, bodo jako redki. Čisto na prostem se top tudi ne bo rabil. Dan, predno se strelja, ga tako zakrijejo, da ga ni mogoče videti. Belgijci pravijo topu „godrnjač“; Nemci mu pa pravijo „Berta“ na čast Kruppovi ženi Berti.

Brata Buxton.

O priliki pogreba kralja romunskega se je zgodil v Bukareštu atentat na dva znana angleška politika, na brata Buxton. Ta dva brata sta že mnogo let duša „albanskega odbora“ v Londonu. Seveda je ta odbor le privesek angleškega ministrstva zunanjih del in brata Buxton pravzaprav le organa angleške vlade. Le ta rabi jako rada take agente, da ji ni treba za njih mnogokrat jako smelo delovanje nositi odgovornosti. Balkanski odbor je najprej deloval samo s tem, da je kulturni svet opozarjal na zatiranje v Turčiji živečih kristjanov, pozneje pa je začel delati tudi na njih politično osvobojenje in je v balkanski politiki igral dostikrat jako znamenito vlogo. Vse delo tega balkanskega odbora je bilo do l. 1908. obrnjeno proti Turčiji, a ko je to leto Avstrija anektirala Bosno in Hercegovino, je stvar postala drugačna. Ta balkanski odbor je tedaj začel snovati proti Avstriji naperjeno zvezo, v kateri naj bi poleg kristjanskih držav bila tudi Turčija. Takrat je

začelo vse svetovno časopisje rohneti proti Avstriji zaradi aneksije in vse to je bilo delo bratov Buxton, ki sta seveda delala po naročilu angleškega zunanjega ministra. Povodom aneksije Bosne in Hercegovine je naša država prvič občutila sovražnost Anglije. Takrat je bil na Angleškem že narejen načrt, da se mora Nemčija združiti in balkanski odbor je dobil naročilo, naj pridobi slovenske države proti Avstriji. Morda bi bilo že za časa aneksije prišlo do vojne, toda Rusija se je takrat čutila preslabo in tako je aneksijska kriza ostala diplomatičen boj, v katerem je obveljalo stališče Avstrije. Toda brata Buxton sta nadaljevala svoje delo in poskušala našo monarhijo oslabilo na drug način. Ker Turčije ni bilo pridobiti za načrte angleške vlade, je prišlo do prve balkanske zveze in do vojne Bolgarske, Grške, Srbije in Črne gore proti Turčiji. Ta zveza se je sicer pozneje razbila, toda brata Buxton nista izgubila upanje, da se obnovi. Čim je začela sedanja vojna, sta šla na Balkan in v Nišu, v Sofiji in Bukareštu rogovili proti Avstriji, dokler ju ni ranil revolver atentatorja.

Junaški štajerski fantje.

Vsi štajerski vojaki so se v dosedanjih bojih naravnost znamenito zadržali; delali so s svojo hrabrostjo čast štajerski domovini. Naj torej nekaj iz teh bojev omenimo.

Oni bataljon 87. celjskega regimenta, ki je bil v Skutariju, nahaja se zdaj na južnem bojišču. Kako junško se bori, pričla sledeče resnično poročilo:

Celjski polk si dan na dan pridobiva nove slave. 14. septembra, ko smo tvorili reservo, je major Peter opazil, da Srbi utrjujejo visok breg na desnem krilu. Hotel je izvesti naskok, a mu ni bilo dovoljeno. Kasneje sta dva voja dobila povelje, da gresta poizvedovat. Na tej poti sta zašla v strahovit sovražni ogenj. Nadporočnik Holub je bil ranjen in stotnik Koczian je dobil nalog, da spravi voja iz ognja. Toda vojaki so prosili, naj jih pusti, kjer so, pač pa naj pošlje ojačenja in municije. Nato je major Peter dal povelje, da se na srbske okope otvori najhujši ogenj iz strojnih pušk; potem je vzel 13. in 16. stotnijo in ju s takim navdušenjem popeljal k naskoku, da je bil sovražni odpor kmalu strt in so Srbi, ki so imeli tri bataljone, v paničnem strahu zbežali, pustivši v okopih 300 mrtvih, dve strojni puški, mnogo streljiva, konj in pušk. Ta naskok je bil velevažen tudi za nadaljnje operacije. Na naši strani je padlo 31 mož, ki jim po vojni postavimo spomenik. — Tako poročilo iz južnega bojišča. Nič manj se 87. štajerski polk ni proslavil na severnem bojišču. Bilo je v bojih za breg Mogila, 25 km vzhodno od Lvova. Naš oddelek s strojnimi puškami je bil nameščen na železniškem nasipu, odkoder je z velikim uspehom obstreljeval sovražne postojanke. Nenadoma se pokažejo Rusi od strani in napadajo naše v boku. Pri prvi mitraljezi se

zgrudita oba podčastnika. Takoj priskoči nadporočnik Ferdinand Praprotnik, sede k strojni puški, jo obrne v novo smer in začne streljati. Streljal je neprestano cele ure in oddelek se kljub peklenskemu sovražnemu ognju in kljub velikim izgubam ni umaknil, dokler ni dobil povelja za to. — Bodi tu ali tam — celjski 87. pešpolk si je vedno enak: njegovi fantje so drzno pogumni, neustrašeni in vztrajajo v boju do zadnjega, pa naj so okoliščine še tako težke. Taki so naši spodnještajerski fantje, naj si bodo potem slovenske ali nemške narodnosti: čast delajo vedno belo zeleni zastavi!

Nemško poročilo o vojni.

K.B. Berlin, 21. oktobra. Wolffova pisarna poroča: Veliki glavni stan, 21. oktobra dopoldne:

Na Yser-kanalu stojijo naši vojaki še v hudem boju. Sovražnik podpiral je svojo artiljerijo od morja severno-zahodno od Nieuporta. Pri temu napravila je nemška artiljerija neki angleški torpodni čoln za boj nespodobnega.

Boji zahodno mesta Lille trajajo še naprej. Naši vojaki pričeli so tudi tam z ofenzivo in so vrgli sovražnika na večih krajih nazaj. Napravilo se je okoli 2000 angleških vjetnikov in zaplenilo več mašinskih pušk.

Na vzhodnem bojišču se ni zgodila nobena odločitev.

* * *

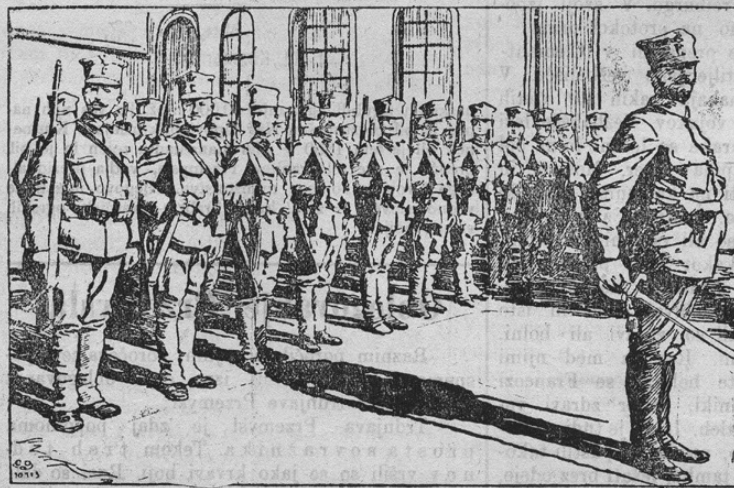
K.B. Christiania, 21. oktobra. Iz Stavanger se poroča: Angleški parnik „Glitre“ linije Salvesen-Leith bil 12 morskih milj od norveškega brega od nekega nemškega podmorskega čolna na dnu morja pogreznjen. Moštvo so rešili.

Beseda o milijonarjih.

Milijon — to je pojem, ki ga poznamo pravzaprav samo po imenu. Zapisati ga zna še s številkami, več pa težko da ve povprečen človek o njem. Milijon se rabi v navadnem jeziku kot izraz nekaj neskončnega, nekaj brezštevilnega. Milijon denarja je toliko, kakor tema, in priprosti ljudje so prepričani, da milijonarji svojega denarja sploh ne morejo prešteti, nego ga merijo na mernike in ga premetavajo z lopatami. Sedaj v vojnem času se pogostoma sliši vprašanje: Kje pa so milijonarji? To vprašanje je naravno. Država je poklicala nešteto moških pod zastave in je prisiljena, neprestano apelirati na dobro srce in na požrtvovalnost prebivalstva. Podpirajte ranjence, podpirajte ranjence, podpirajte Rdeči križ, pošiljajte gorko obleko za bolnišnice, ne pozabite rodbin pod zastave poklicanih vojakov, usmilit se beguncev iz Galicije —

Poljska legija.

Takoj po izbruhu vojne med Avstro-Ogersko in Rusijo osnovali so Poljaki na Avstrijskem iz vrst svojih vojakov prostovoljni kor, imenovana „poljska legija“ in so ta kor iz lastnih sredstev oborožili. Ta legija, h kateri prihaja tudi vednovč članov iz ruskega Poljskega, je popolnoma vojaško izobražena in se je tudi pri dosedanjih bojih že opetovano odlikovala. Naša slika

Die polnische Legion.

kazuje oddelek dunajske poljske legije s svojim zapovednikom Galica.

Velika licitacija

dne 25. oktobra od 9. ure dopoldne naprej v Ptuju, Florijaniplatz. Razprodajalo se bodo stare obleke, pohištvo, perilo, jermena palice, dežnike itd. Izkupiček se porabi za naše vojske.

tako čitamo dan na dan in dasi so se vsi za služki skrčili in žanje le par ljudi, dasi se je skoro vse podražilo, dasi je polno ljudi brez dela, vendar dajejo ljudje, dajejo, kar morejo, žrtvujejo iz dobrega srca. Srednji, mali in prav majhni ljudje žrtvujejo mnogo. Kaj ni to ginljivo, če uboga kmečka žena, ki komaj sama izhaja, nakupi mesa in ga speče in speče lepega belega kruha ter nese vse skupaj ranjenecem? Ali ni to požrtvovalnost, če seže majhen uradnik, obrtnik in delavec v žep in daruje za dobri namen? Vse to je od ust odtrgano? Nič čuda torej, če vprašujejo ljudje: Kje so pa milijonarji? Ljubi rojaki, milijonarji so povsod, kjer ni ljudi, ki trpe in stradajo, ki trdo delajo in molče umirajo. Gospodje milijonarji žive v velikih in bogato opremljenih palačah in v zračnih in lepih prostorih, kjer se veliko laglje vrenišajo težave sedanje vojne, kakor v zaduhlih sobicah, koder časih stanuje po pet in šest ljudi, O, da, imena milijonarjev je tudi čitati med velikodušnimi darovalci za ta in oni namen. Ta je nekaj dal za vdove padlih vojakov, ta celo za brezposelne delavce. Še veliko več je pa takih milijonarjev, katerih imen ni nikjer čitati. „Österreichische Volkszeitung“ je zadnjič okračila dunajske milijonarje, da jih je povsod dobiti, samo ne tam, kjer je treba kaj žrtvovati. Po informacijah tega lista je na Dunaju 1100 milijonarjev, a izmed teh se jih je z darili za ranjence itd. oglasilo samo nekaj nad sto, vsi drugi so ostali skromno v zatišju in niso v sebi čutili poklica, pokazati nekaj kavalirstva. Da, nekateri dunajski milionarji so se tudi oglasili z darili. Ne govorimo o takih vele-milijonarjih, kakor so Rothschildi in drugi Nabobi, ampak o „malih milijonarjih“, o ljudeh, ki imajo po 10, 15 ali 20, ali 30 milijončkov. Izmed vseh se jih je oglasilo z darili kakih sto, a večinoma so darovali v — papirjih, ki jih sedaj sploh ni mogoče prodati. Darovali so po 1000 do 10.000 kron in njihova imena so blestela v vseh borzizanskih časopisih. „Österreichische Volkszeitung“ se je postavila na stališče, da bi vsak dunajski milijonar lahko daroval 100.000 kron, kar bi pri 1100 milijonarjih dalo 110 milijonov. To bi bila vsota, s katero bi se dalo res kaj izdatnega napraviti. Toda dunajski milijonarji se niso zmenili za apel „Österreich. Volkszeitung“, nego so raje obdržali svoj denar. Še slabše kakor dunajski milijonarji, so se obnesli budimpeštanski in sploh provincijalni. Darovali so kar mogoče malo, ali pa celo nič. Noblese ni nobeden pokazal.

Slabo ravnanje z nemškimi vjetniki na Francoskem.

Berolin, 20. oktobra. (Kor. urad.) Wolfow biro poroča: Da je postopanje z nemškimi vjetniki na Francoskem mestoma naravnost sramotno in nečloveško, potrjuje podčastnik Frank iz Delbrücka pri Kolonji, ki se je preko Švice vrnil iz vjetništva in ki se sedaj nahaja v bolnišnici v Freiburgu. V svoji izpovedi, ki jo je dal uradno na protokol pravi:

Kot vjetnika so me prepeljali v Clemant-Ferrand na ondotno artiljerijsko vežbališče. V imenovanem kraju se nahaja kakih 20 vjetih častnikov in 700 vjetih vojakov. Vežbališče leži 1000 metrov visoko. Barake so lesene in na pol razpadle. Skozi stene piha veter. Moštvo in podčastniki morajo ležati na kamenitih tleh, ki so pokrita s slabo slamo. Častniki stanujejo v razpadlih barakah. Vsi so ali ranjeni ali bolni. Bolezen pri častnikih, kakor tudi pri moštvu povzroča deloma nemilo podnebnje, največ pa izredno slaba hrana. Vsi dobivajo eno in isto hrano, ne glede na to ali so zdravi ali bolni. Vjetniki so silno shujšani. Razsaja med njimi griža in pljučnica. Na te bolnike se Francozi prav nič ne ozirajo. Bolniki, kakor zdravi vojaki leže na kamenitih tleh. In če je tudi zdravnik konstatiral pljučnico, vendar so pustili tako-rekoč umirajoče vojake tamkaj ležati brez oedeje, brez plašča, deloma brez suknje, brez nogavic in brez čevljev. Obvezil sploh ni. Poveljstvo nad vjetniki ima narednik, ki je bil preje podčastnik v stotnji kaznjencev. Ta narednik je na najokrutnejši način trpinčil vjetega bolnega profesorja prava, ki je služil kot podčastnik, ga je

dal brez zaslišanja zapreti v samotno celico in je kasneje naznanil, da je umrl. Vjetniki domnevajo, da je profesorja podčastnika ustrelil ali da je umrl vsled slabega ravnanja.

Upor v Maroku.

V Maroku je izbruhnila vstaja, ki jo je že pred dolgim časom pripravil dr. Moharrem, tajnik panislamskega odbora, čegar niti obsegajo ves svet. Dr. Moharrem je živel v Berlinu, kjer so se tiskale in odpošiljale v Maroko neštete tiskovine: letaki, brošure itd., v katerih se ljudstvo poziva k upor. Dr. Moharrem je umrl leta 1913., toda njegovo delo prinaša sedaj obilen sad. Neposredno povod upor je dala odpošiljanje domačih čet na evropsko bojišče, veliki izredni davki, obsežne rekvizicije tovornih živali itd. Uporno gibanje je tem nevarnejše, ker so skoro vse francoske vojaške čete na Francoskem; domačim vojakom pa nikakor ni zaupati. Nemce izganjajo iz Maroka, italijanska vlada spravlja svoje podanike v domovino. Francozi so se v svoji stiski zatekli k zadnjemu pomočku: Poslali so v Maroko znanega njihovega krotilca generala Liautey, ki je že dospel tjejak in se pod močnim spremstvom podal v notranjost, da s svojim osebnim vplivom in ugledom reši, kar se še rešiti da. Kako velikanskega pomena je Maroko za Francijo, kaže okolnost, da je lani trgovina z Marokom vrgla nad 208 milijonov frankov, skupaj z Alžirom in Tunisom pa znaša letni trgovinski promet 1800 milijonov frankov. Važnejše je pa to, da Maroko zagotavlja Franciji gospodarstvo v Sredozemskem morju; ako pade Maroko, pade tudi odločilni vpliv Francije na Sredozemskem morju.

Kusmanek.

Danes prinašamo sliko enega izmed najodličnejših avstro-ogrskih vojskovodij. Ko so Rusi z velikansko premočjo v Galicijo udli, prišli so tudi do naše trdnjave Przemysl. To trdnjavo je branila vrla posadka pod poveljstvom feldmaršallajntanta Kusmanek. Rusi so z največjo divjostjo napadli trdnjavo, in so pri teh

F. M. L. Kusmanek.

naskokih izgubili najmanj 40.000 mož. Pa ves njih napor je bil brezuspešen. Naš zapovednik trdnjave Kusmanek bil je leta 1860 v Herrmannstadtu rojen in je bil, predno je prevzel branitev Przemysla, vodja prezidjalnega biroja v vojnem ministerstvu. Njegovo ime bo vedno slovelo v zlati knjigi hrabrih avstrijsko-ogrskih vojskovodij.

Oblegovanje Przemysla.

Raznim poročilom vojnih poročevalcev posnemamo sledeče vesti izza časa oblegovanja naše gališke trdnjave Przemysl: Trdnjavo Przemysl je zdaj popolnoma prosta sovražnika. Tekom treh tednov vršili so se jako krvavi boji. Rusi so dali velikanske žrtve in so hoteli z vsemi sredstvi vdreti v trdnjavo. Nastale so cele gore mrličev pred trdnjavo. Ali naši hrabri vojaki so pod poveljstvom zapovednika podmaršala Kusmaneka svojo nalogo sijajno izpolnili ter vse grozovite ruske na-

pade odbili. Pri teh krvavih napadih so Rusi izgubili več kot 40.000 mož, medtem ko je naših le 1000 mož padlo. Naši vojaki so se bili z nedoseženo hrabrostjo. Na posameznih krajih prišlo je do hudih bojev od moža do moža. V teh bojih so naši vojaki z svojim navdušenjem vedno zmagali, čeprav so se Rusi prav obupno bili, ker so jim za hrbtom grozile lastne ruske mašinske puške. V resnici so streljale ruske mašinske puške večkrat na lastne svoje vojake, da jih s tem prisilijo do prodiranja. Tudi v mesto Przemysl je padlo precej šrapnelov; pa škode niso napravili mnogo. V mestu samem je bilo dovolj preskrbljeno za živila; civilno prebivalstvo, ki je v mestu ostalo, je moralo namreč dokazati, da ima najmanjše za 3 mesece živil. Splošno se je življenje med oblegovanjem v mestu popolnoma normalno razvijalo. Obnašanje zapovednika in vojaštva je vzbujalo toliko zaupanja, da ni bil nikdo vznemirjen. Vsak dan so izhajali časopisi z vojnimi poročili v nemškem, madžarskem in poljskem jeziku. Ta poročila so prihajala v mesto po brezžičnem telegrafu.

Po 36 urni avtomobilni vožnji prišli smo vojni poročevalci v pondeljek tako rekoč z zadnjo kapljo bencina v Przemysl. Potovali smo cele noči, vozili smo se mimo tisočero voz z mrtvimi trupli padlih vojakov in trupel ubitih konj, mimo težkih kanonov in poljskih pekaren, ki so vedno na vso moč delale. Najmanj 12 krat smo se vstavili na ne prehodni cesti, tako da so nas morali z lopatami izkopati iz ilovice in blata. Končno sploh nismo mogli naprej in smo morali noč v avtomobilih prespati sredi ceste. V jutrajnem mraku napeli so naši motorji zadnje moči, da nas pripeljajo naprej. Pozneje smo izvedeli o oblegovanju sledeče točke.

Oblegovanje se je vršilo tako-le:

Dne 16. septembra so se prikazali Rusi prvič pred trdnjavo. Sovražnik se je obotavljaje približeval. Najprej so prišli kozaški oddelki, za njimi pehota; kmalu za temi pa velike mase vojaštva, ki so kakor železni obroč obkolile trdnjavo.

Sovražnik se je zelo težko približeval, ker je vsak čas izpadla posadka iz trdnjave ter s tem pokazala svoj ofenzivni duh. Vsak korak so morali plačati Rusi s težkimi žrtvami. Naši topovi so izvrstno delovali že na veliko daljavo.

Dne 2. oktobra smo zapazili zunaj na polju veliko belo zastavo, ki se je počasi približevala našim črtam. Prišel je parlamentar, neki podpolkovnik ruskega glavnega štaba. Častniki našega glavnega štaba so spremili parlamentarja, ki je imel zavezane oči, v trdnjavo na posvetovanje. Cel ta prizor je izgledal skoro šaljivo, in skoraj se je slišalo, da bi si Rusi hoteli od nas izposoditi nekoliko topov. Parlamentar je prinesel pismo poveljnika oblegovalne vojske, ki ni bil drugi kakor Bulgar Radko Dimitrijevič. V pismu poziva naše poveljstvo, da mu izročijo trdnjavo.

Dne 5. oktobra so Rusi energično naskočili našo jugovzhodno fronto in obenem na drugih straneh uprizorili demonstrativne jurije proti drugim fortom. Takoj smo spoznali sovražnikov namen, da hoče z močnim razvojem sil in groznim bombardiranjem iz 8-, 10-, 15-, 18- in 20kaliberskih topov po vzoru Drinopolja, ali celo Lütticha tudi z mornarškimi topovi z naskokom osvojiti trdnjavo, katera je stala neomajno v tem silnem ognju.

Naskok se je pričel 6. oktobra in je trajal brez pomehanja 72 ur. Vsi napadi so bili od naših hrabrih čet, ki niso niti v ognju najtežjih ruskih topov izgubile hladnokrvnost, razbiti. Naše moštvo je streljalo z velikim uspehom. Posebno velik je bil učinek streljanja pešcev, strojnih pušk kakor tudi topničarjev. Rusi, prezirajoči smrt, so zopet napadali, pri čemur so si znali izvrstno pomagati s kopanjem strelnih jarkov. Tudi rusko topništvo je izvrstno delovalo, ali z zelo majhnim uspehom, ter se je mogla škoda na utrdbah takoj popraviti. V mesto samo je padlo malo granat, posebno blizu zgradb poveljništva. Utrdbe same so bile malo poškodovane. Neka utrdba je bila zadeta na 250 krajih, ali je ostala popolnoma nepoškodovana. Oblegovalna vojska je štela pet zborov, največ takih čet, ki so bile nalašč izurjene za oblegovalne boje.

Dne 8. oktobra je napad prenehal. Ruske čete so se umaknile in naše čete so jih energično preganjale. Umikanje je bilo podobno begu. Medtem je bila ofenziva naše glavne vojske tako uspešna, da je sedaj Przemysl svoboden. Samo na vzhodni fronti še demonstrirajo ruske čete, najbrž da skrivajo svoje umikanje. Kanonada traja danes od ranega jutra. Z dovoljenjem trdnjavskega poveljnika sem obiskoval dan pozneje utrbo v skupini Siedliczka. To je edina točka v trdnjaski črti, kjer so Rusi v noči od 7. na 8. oktobra prodrli skozi različne ovire, ali hvala junaški posadki, katera se je borila tri in pol ure proti petkrat močnejšemu sovražniku, dokler ni prišla pomoč. Rusi, ki so prodrli, so plačali svoje drzno podjetje s smrtjo ali pa so bili vjeti, nobeden se ni vrnil. Še sedaj se vidijo sledovi grozne bitke, ki nima, kar se tiče grozovitosti para.

Pozneje smo poročevalci obiskali trdnjavo; ves čas čuli smo gromenje kanonov, ki je postajalo semtertja posebno močno. Posebno zanimiva je bila neka utrba; ta je bila v 4 dnevem boju več kot 500 krat zadeta, blizu te utrbe pa je padlo okoli 8000 ruskih krogelj. Iz te utrbe same pa se je 3000 krat ustrelilo. Sovražnik se je približal utrbi do 700 korakov; padlo je tukaj 5000 Rusov. Naši pa so izgubili vključ peklenskemu ognju le enega mrtvega in 7 ranjencev. Vse poškodbe, ki so se zadale naši utrbi podnevi, popravili so naši vojaki ponoči. Zapovedoval jim je tukaj oberlajtnant Mikes. Okolica utrbe bila je popolnoma prazna, vse drevje podrti; povsod je bila napravljena ograja iz trnjeve žice. Zadnja stran utrbe se najlaže primerja z vinskimi kletmi. Na vse strani vodijo vojne železnice in brzojavne žice k zalogi municije. Na drevesih so se nahajala opazovališča za vodstvo ognja. Blizu utrbe se je bil krvavi boj, katerega so se udeležili tudi deli graškega armadnega kora, torej štajerski vojaki. Sovražnik je bil vržen nazaj in je moral čez reko San pobegniti.

Glasom izjav trdnjavskega zapovednika se nahaja tretji armadni kôr (torej naši vojaki) v izbornem stanju in se junaško vojskuje. Vojaške čete so izborno razpoložene. Tudi v sedanjih bojih ob reki San je naložena našim četam zopet sijajna naloga, ki jo bo naš železni tretji kôr gotovo zopet častno izvedel v svojo čast in v slavo domovine.

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bode trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vsej, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejni brez zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 26. oktobra v Lipnici*; v Lembergu*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Ribnici**, okr. Marenberk; v Hausu**, okr. Schladming; pri Sv. Ani**, okr. Obdach; pri Sv. Jurju na Stifingi**, okr. Wildon.

Dne 27. oktobra v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Gradcu (z uporabno živino).

Dne 28. oktobra na Muti**, okr. Ma-

renberk; v Gleisdorfu; v Windisch-Hartmannsdorfu, okr. Gleisdorf; v Koprivnici**, okr. Kozje; pri Sv. Lovrencu**, okr. Bruck; v Fürstenfeldu**, pri Sv. Štefanu**, okr. Kirchbach; v Judenburgu; pri St. Janžu ob T.**; okr. Oberzeiring; v Gleinstättenu**, okr. Arvež; v Gaishornu, okr. Rottenmann; v Slovenski Bistrici**, v Cmureku**; pri Sv. Tomažu**, okr. Ormož; v Mauritzenu, okr. Frohnlaiten; pri St. Jarju ob juž. žel.**; okr. Celje; v Gornjem Gradu**; v Voitsbergu**; pri Sv. Petru, okr. Oberwölz; v Mariboru*; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 29. oktobra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 30. oktobra v Rogatcu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 31. oktobra v Brežicah (svinjski sejem; na Ptujski Gori*, okr. Ptuj.

Dne 1. novembra v Palfau, okr. St. Gallen; na Ptujski Gori, okr. Ptuj.

Dne 2. novembra v Eggersdorfu, okr. Gleisdorf; v Deutschlandsbergu**, v Breitenfeldu, okr. Feldbach; pri Sv. Vidu na Vogau**, okr. Lipnica; v Celju*.

Dne 3. novembra v Pišecah**, okr. Brežice; pri St. Ozbaltu**, okr. Oberzeiring; v Radgoni*; v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Ptuj (sejem s konji in govedom); v Gradcu (sejem z rabno živino).

Dne 4. novembra v Steinu na Aniči*, okr. Gröbming; v Lučanah (sejem z drobnico), okr. Arvež; v Konjicah*; pri Sv. Petru pri Preboldu*, okr. Celje; v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 5. novembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s konji in klavno živino).

Dne 6. novembra v Brežicah**; v Pichlu, okr. Bruck; v Feldbachu**, v Stainachu**, okr. Irdning; v Lembergu, okr. Hartberg; v Knittelfeldu**; pri Sv. Janžu**, okr. Arvež; v Wolfsbergu**, okr. Wildon; pri Sv. Lenartu**; pri Sv. Vidu**, okr. Ptuj; v Rogatcu (svinjski sejem); v Wundschuh**, okr. Graška Okolica; v Ligistu**, okr. Voitsberg; v Kindbergu**; pri Novi cerkvi**, okr. Celje; na Rečici**, okr. Gornji grad; v Gadcu (sejem z zaklano živino).

Dne 7. novembra v Brežicah (svinjski sejem); na Ponikvi**, okr. Šmarje pri Jelšah.

Kako se lahko shrani krompir in razno korenstvo, če ni primernih kleti na razpologo?

— Posebno letos kaže vse, da bo treba poskrbeti za to, da se ohrani čez zimo čim mogoče mnogo krompirja in korenstva. Vsak kmetovalec pa še danes nima primernih t. j. primerno vlažnih, ne zadublih in ne pregorkih kleti — shramb za te pridelke, marveč temu ravno nasprotno. Marsikateri ima sicer primerno shrambo, ali morda je ta za hranjenje večjih množin krompirja in korenstva premajhna. Prvi kakor drugi si bosta morala potem takem pomagati na kak drug način. V tem slučaju se da odpomoči s s takozvanimi podsipalnicami, t. j. z zemljo napravljenimi jamami na prostem. Poglejmo torej, kako se napravi podsipalnica. Najprvo se poravnata zemeljska površina približno 1:3 m na širokem in v potrebni dolžini, ter nakopiči, poprej skrbno prebran in osušen krompir ali korenstvo čez rob tega prostora, naj se dene ob robu kak slamat svitek ali pa naj se izkopa na celem prostoru zemlja z lopato globoko. Nekak jarek pa se sme napraviti le tedaj, če ni nikake nevarnosti, da bi voda ostajala pod kupom krompirja ali korenstva. Zemljišče, na katerem se hoče napraviti podsipalnica, mora biti peščeno ilovnato ali pa ilovnato peščeno. Napravljeni kup naj se pokrije spočetka približno 5 cm na debelem s slamo in napravi kakih 60—100 cm od roba kupa krog in krog jarek. Zemljo iz jarka naj se vrže na slamo, s katero je kup pokrit, tako da bo slama z zemljo na tenkem pokritu. Ker pa se začne krompir ali korenstvo, spravljeno na kup, v kratkem potiti, zato se ne sme vrha kupa ali grebena z zemljo pokriti, da bo puš lažje uhajal iz kupa. Kakor hitro nastopi hujši mraz, naj se pokrije kup 1/2—1 m na debelem z zemljo in obenem dlan na debelo z gnojem, slamo ali pa listjem. Še boljši je, če se dene slamo in drugo enako med zemljo s katero se kup zasipa.

Spomladi, ko mraz popusti, naj se nekoliko

zemlje s kupa odgrne, da se shranjeni pridelek preveč ne ugreje in začne poganjati.

Nekoliko načinov o ravnanju z vinom. — Ravnatelj Zweifer je priredil na deželnem poskuševališču v Mariboru poskuse, da bi se uveril, na kakšen način bi se dala napačna vina popraviti. Dosegel je pri teh poskusih naslednje rezultate: 1. Pri motnem, temnem vinu, ki je imelo okus in duh po plesnivcu, ni dosegel z dodatkom sezamovega olja posebnega uspeha; večje množine tega olja so podelile vinu močan duh po olju; dodatek 100 gr. Eponit-a (Eponit je iz rastlinskega olja zadobljeno novo čistilo, ki se je doslej baje vsakrat dobro obneslo) na vsakih 100 l vina in filtriranje po šestih dneh je napravilo popolnoma svetlo vino, prijetnega okusa. 2. Z dodatkom 5 gr. natrijumovega bisulfita, 6 gr. želatine in 5 gr. tanina na vsakih 100 litrov, je zadobilo močno pornjavelo vino svitlo barvo. Tudi dodatek 40 gr. Eponit-a in 5 gr. natrijumovega bisulfita na vsakih 100 l vina je izvrstno učinkoval. 3. Dodatek 150 gr. ogljenčeve kislega apna, 12 gr. želatine in 10 gr. tanina na vsakih 100 l motnega in kislega vina, ki je imelo okus po sodu (12,7% skupne kisline) je vino lepo čistilo; vino je imelo čist okus in je postalo milo. Sezamovo olje ni nič izdalo; vino je dobilo okus in duh po tem olju. 4. Razbarvanje belega, iz črnega grozda napravljenega vina. To vino, ker je bilo preveč zagorele barve, je hotel razbarvati, da ga potem zveže z belim vinom. V enem slučaju je zadoštovalo 75 gr. Eponit-a na vsakih 100 l vina, v drugem pa šele 100 gr. 5. Popravljanje poornele slivovke. Z uporabo tanina, in želatine oziroma posnetega mleka, še ni bilo mogoče zadobiti prave barve. Z dodatkom 230 gr. Eponit-a je postala slivovka, dasiravno se je le zelo počasi čistila, popolnoma čista in tudi ni imela nikakega postranskega okusa. Popolen uspeh pa se je doseglo šele z zopetnim destiliranjem, potem ko se je priložilo slivovki poprej nekoliko vode.

Krma za mlado živino. — Nadzornik B. Schumy pravi, opiraje se na lastna opazovanja in izkušnje to le:

Pokladanje samega ovsa poleg sena stane preveč, zato naj se nadomesti del predragega ovsa z močnimi krmili n. pr. s semletimi oljnimi tropinami.

Za delni nadomestek ovsa se zelo priporoča semlete sezamove tropine, po katerih pridobi tele ne samo na teži, marveč stane tudi krma v obče manj.

Živina pridobi na živi teži oziroma prej doraste, samo če se ji poklada zadostna množina močnih krmil. Potrebno množino beljakovin mora dobiti žival na vsak način v zadostni meri. Kakor hitro žival primerne množine beljakovnatih snovi ne dobiva, potem je skoraj gotovo, da stane vsak kilogram prirastka na živi teži mnogo več, nego če teh ne dobiva.

Hranjenje sadja. Preden se sadje dene v sadno shrambo, naj se ista najprej prav dobro prezračiti, nato okna zapre in zažvepla. Za vsak kubični meter prostora naj se vzame po 1 gr. žvepla, deno v kakšno kozico žrjavico in vrže nanjo to žveplo. Da se sadje dalj časa ohrani, mora biti shramba hladna in rajši nekoliko bolj vlažna nego presuha. Zelo važno je, da nima sadna shramba nikakega tujega duha, kajti hranjeno sadje vleče razne duhove rado nase, in če se jih navzame, dobi njegovo meso zopern okus in duh. Ako je sadna shramba prevlažna, se razvijajo razne glivice, ki provzročajo potem gnitje sadja. Če se taka shramba prav pridno prezračuje, odvrne se od sadja tudi to nevarnost. Je pa shramba presuha, sadje premočno uvne. V takem slučaju naj se tlak shrambe večkrat poškopri z vodo, ali pa naj se postavi v njo posoda z vodo. Svetloba in poleg še gorkota provzročita prehitro zoritev sadja, zato naj se poskrbi, da bo shramba ne le hladna, ampak kolikor mogoče temna.

Krmenje z želodom je na pravem mestu samo pri prešičih, kajti samo te živali ga prav dobro izkoristijo in jim prav nič ne škoduje, med tem ko vpliva pri govedu in konjih več ali manj neugodno. Špeh prešičev, krmiljenih z želodom, je mnogo boljše od špeha z želodom nekrmiljenih prešičev, on je jedrast, bolj gost in ima tudi izborn okus. Vsakemu pitalnemu prešiču se da na dan lahko po 1/2—1 kg želoda. Ker pa vsebuje želod razmeroma le malo beljakovin, zato je treba,

da se poklada preščenem poleg želoda in druge vodene krme tudi nekoliko takšne, ki vsebuje mnogo beljakovin, kakor otrobe, sezamove ali orehove tropine itd. Želod naj se poklada preščenem naravnost cel, še boljše pa je, da se ga poprej posuši in na to zdrobi ali na debelo zmelje. Želodovemu zdrobu naj se primeša tik pred pokladanjem nekoliko žitnega zdroba ali pa drugih močnih krmil in sicer teh s $\frac{1}{4}$ do $\frac{2}{5}$.

Da se obvaruje žito snetjivosti, namaka se ga, namesto v galicini, lahko v formalinovi raztopini. Formalinova raztopina za namakanje žita za sejanje se napravi tako-le: V kakšno kad ali kakšno drugo posodo se prilije na vsak hektoliter vode četrtingo litra 40 odstotnega formalina in nato vse skupaj dobro premeša (formalin se dobi v lekarnah). To raztopino se mora napraviti tik pred nameravanjem namakanjem. Hektoliter takšne zmesi zadostuje za 3 kvintale žitnega zrnja.

Ko se je raztopino napravilo, se vsuje seme v kakšno kad in zlje na žito toliko formalinove raztopine, da pokrije površino žita za ped na visokem. Nato se seme s kolecem dobro premeša ter snet in drugo nesnago s površja raztopine posname.

V ti raztopini naj se namaka seme 10—15 minut, kvečem pa pol ure. Nato naj se raztopina odlije in namočeno seme na tenko razširi, da se osuši. Med sušenjem naj se seme večkrat s kako lopato ali pa z venico premeša. Ko se je seme tako osušilo, da se več drugo ob drugo ne sprilje, naj se ga takoj poseje.

Ce se namerava spraviti to seme v vreče, naj se vzame vreče, ki še niso bile uporabljene za žito, sicer je lahko mogoče, da se seme spravljeno v vreče, v katerih je bilo prej žito, zopet okuži s trosi sneti. Če drugih, novih vreč ni pri rokah, naj se stare vreče, preden se jih za namočeno žito uporabi, namoči v formalinovi raztopini in nato posuši.

Na vsak način naj se strogo pazi, da se pripravi formalinova raztopina natančno po tem navodilu, a pazi pa tudi nato, da se ne bo seme namakalo v nji nad prej označeni čas.

Ta način namakanja žitnega semena ne uniči samo sneti, marveč ima tudi to dobro, da na ta način namočeno zrnje ni škodljivo ne ljudem, ne živalim. V ti raztopini namočeno seme se lahko uporabi za živež, če ga po dovršenem sejanju kaj ostane.

niso bili poklicani v vojaško službo, ker so bili pri asentiranju za orožje nesposobni spoznani, ali pa ker so bili potrjeni in pozneje superarbitrirani, nahaja se veliko krepkih mož, ki bi bili sedaj popolnoma sposobni za vojaško službo. Mnogo jih je, ki so bili takrat slabotni, pa so se sedaj okrepcali, njih telesne napake so tekem let minule. Mnogo drugih je bilo svoj čas spoznanih za nesposobne, ker se je na dotične predpise morda prestrogo oziralo.

Ker postajajo zdaj zahteve naše brambe vedno večje in je treba za nadomestilo vstvariti mnogo izrjenih vojakov ter obrambeno breme razdeliti pravično na celo prebivalstvo, se bode nanovo pregledal prvi poziv črnovojniki (landsturm), da se vidi, v koliko so ti črnovojniki za vojaško službo še sposobni.

K temu pregledu prišli bodo vsi črnovojniški službi podvrženi, ki so rojeni v letih od 1878 do 1890, všteti tudi to leto, ki so bili do leta 1913 pri asentiranju kot nesposobni spoznani ali pa so kot superarbitrirani iz armade izstopili.

Izveti so samo še sledeči: Tisti, o katerih je že itak splošno znano, da so za vojaško službo popolnoma nesposobni. Tisti, ki se že vporabljajo v vojski, če tudi s drugim delom in ne z orožjem. Ravno tako tisti, ki so že za taka dela namenjeni. Nadalje prostovoljci, ki že itak služijo v armadi. Izveti so nadalje tisti, ki so bili letos pri asentiranju kot nesposobni spoznani ter oni, ki so bili že kot črnovojniki superarbitrirani.

Ti novi nabori vršijo se od 16. nov. naprej. Dan in kraj bo oblast pravočasno naznanila.

Pokojnina vdov in sirot za padlimi vojniki. Če umrje mož naravnost na bojišču ali pa tekem 1 leta za ranami, ki jih je dobil v vojski, dobi žena padlega moža sledečo letno pokojnino: žena kadeta 450 K, narednika 170 K, korporala 180 K. Če pa umrje mož vsled bolezni ali epidemije, ki jo je nalezl na bojišču, dobi žena kadeta letnih 300 K, narednika 240 K, četovodje 144 K, korporala 120 K, frajtarja 96 K, infanterista 72 K. Otroci dobe: dečki do 16., deklice do 14. leta, vsak vsako leto po 48 K prispevka za vzgojo. Vendar je ta pokojnina tako omejena, da ne sme pokojnina vdove in otrok presežati svoto 540 K.

Mično novost za otroke oddaja brezplačno tvrdka Nestlé na Dunaju. To so izrezvalne deklice, ki predstavljajo znane osebe iz pravljic v umetniško dovršenih ribzah in podajajo otroškemu srcu razvedrilno mikavnost! — Razen te novosti se na željo oddajajo ali razpošiljajo tudi poskušnje Nestlé-jeve moke za otroke: Henri Nestlé, Dunaj, I. Biberstrasse 2 S. 279

Očetomorilec obsojen na smrt. Pred kratkim je sin Martin Radič ubil svojega očeta, ki je bil znan pijanec. Te dni se je očetomorilec imel zagovarjati pred celjskim okrožnim sodiščem, ki ga je obsodilo k smrti na vislice.

Zastrupljenje s plinom. V Ptujju prenočil je pionir Johan Russ 4. kompagnije (ki je bila svoj čas v Skutariju) pri natakarcici Neži Černejšek. Nesrečna dekla je pustila plin odprt. Vseled tega se je s svojim fantom v postelji omamila. Ko ni zjutraj nikdo odprl, poklicali so policijo. Nadstražnik g. Marinz je vdr v sobo in pustil oba takoj na sveži zrak spraviti. Ali za pionirja je bilo že prepozno, ker je bil revež že mrtev. Deklo so težko bolano v bolnišnico spravili. Zanimivo je, da je bil umrl pionir Russ že v vojni, kjer ga je sovražnik le malo poškodoval. Zdjaj pa je moral ta nesrečnež pri tem žalostnem slučaju svoje življenje pustiti.

Požar. V Sv. Lovrencu na Dravskem polju nastal je te dni velik požar, ki je vpepelil hiše št. 35, 36, 37 in 38. Dospeli so požarniki iz Sv. Lovrenca in Cirkove; pa zaradi pomanjkanja vode ni bilo mogoče mnogo pomagati. G.

Bedrač iz Ptujja, ki se je slučajno tam nahajal, rešil je nekemu otroku življenje.

Nesreča pri transportu avstrijskih motornih baterij. Avstrijske motorne baterije so sodelovale pri Antwerpenpu. Pri odpeljavi z železnice je več vagonov skočilo s tira. Pri tej nezgodi je bil zapovednik stotnik Ferdinand Amman ubit, praporščak Wollner pa si je zlomil nogo. Baterija ni bila poškodovana.

Pozor vozniki!

Postavno predpisano je, da se mora vsak voz takoj izogniti ali vstaviti, kadar prihaja avtomobil „Rdečega križa“, ki prevažaja ranjence. To je strogi predpis!

Vnedeljo, 25. oktobra 1914 od 9. ure zjutraj naprej v PTUJU, Florianiplatz

VELIKA LICITACIJA

pohištva, perila, obleke, igrač in sploh stare šare v prid

„Rdečega križa“.

Pridite vsi!

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Naše zmage.

K.-B. Dunaj, 22. oktobra. Uradno se poroča: V bitki ob obeh straneh Strwiaca se nam je posrečilo, da nesemo napad zdaj tudi v prostoru južno te reke naprej.

Na obvladajoči visočini južno-vzhodno od Sary-Sambora zavzeli smo dve sovražnikove pozicije.

Severno-zahodno od tega kraja prišli smo bližje k Starasolu.

Po sedanjih poročilih smo v zadnjih bojih 3400 Rusov, med njimi 25 oficirjev vjeli in 15 strojnih pušk dobili.

V Černovice so prišle naše predstraže.

Nemški morski uspehi.

K.-B. London, 2. oktobra. Admiraliteti se je poročalo, da je nemški bojni parnik „Emden“ potopil 6 angleških parnikov in enega seboj vzel.

Nemške zmage.

K.-B. Berlin, 22. oktobra. — Boji ob Yserkanalu trajajo naprej. Ednajst angleških parnikov podpira sovražno artiljerijo. Vzhodno od Dixmuiden bil je sovražnik premagan. Tudi v smeri Ypres šlo je naše vojaštvo uspešno naprej. Boji okoli Lille so bili jako hudi, ali sovražnik potegnul se je na vsej fronti nazaj. Hude napade iz smeri Toul premagali smo pod težkimi izgubami za Francoze. — Rusi gredo proti Osowiczu nazaj in jih zasledujemo. Več sto vjetih in mašinskih pušk je padlo v naše roke.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva boede torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zastali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Razno.

Junaška smrt. Listi poročajo iz zasebnih virov, da je na južnem bojišču gospod dr. Tone Gosak, odvetnik in rezervni častnik iz Ptujja junajske smrti padel. Čast mu, ki je za avstrijsko domovino svojo kri prelil.

Obsodba. Graško vojno sodišče obsodilo je zaradi prijateljstva do Srbov ptujskega sollicitatorja Polajnkona na 6 mesecev težke ječe.

Umrj v Ptujju g. Jos. Nowosel v 75. letu svoje starosti. Pokojnik bil je znan krznarski mojster in hišni posestnik. L. m. z.!

Novo asentiranje črnovojniki prvega puziva. Uradno se razglša: Med črnovojniki, ki

Indijske čete so se vprle?

Berolinski listi poročajo preko Rotterdama, da bodo indijske čete, ki se nabajajo v južni Franciji, poslane domov, ker so se že opetovano vprle.

Velika bitka v Galiciji.

Kakor poroča „Wiener Allgemeine Zeitung“, je baje general Borojevič sprejel v soboto njegovega poročevalca skupaj z drugimi poročevalci ter izjavil:

Znano mi je, da je javnost razočarana, da se aspehi niso vrstili udar na udar, kakor je to javnost pričakovala. Bitka pri Rossbachu je trajala pol ure, pri Gravelotu pol dneva, pri Sedanu en dan in vsaka teh bitk se je končala s katastrofo za onega, ki je bitko izgubil. Pri Tomaszovu sem se boril 7 dni in pri Lvovu pet dni, tako dolgo, da se je situacija razvila. In na Francoskem traja bitka sedaj že več tednov. Nasproti temu je trajalo obleganje Sebastopola 4—6 mesecev, medtem ko so bile sedaj najmočnejše trdnjave v 2—8 dneh premagane.

Vojna je danes tehnični problem. Odkrito priznam, če bi imeli Rusi našo pehoto, bi bili danes že na Dunaju in če bi imeli mi artilerijo tako močno, kakor je ruska, bi stali sedaj v Kijevu. Sredstva vojne so sedaj druga, ljudje so ostali isti. Samo na njih živce se stavijo danes druge zahteve. Videli ste moža iz ljudstva v boju in gotovo ste tudi videli, kako izboren material imam. Ruski človeški material pa je ogromen. Stali smo Rusom nasproti začetkom vojne kakor 1 : 3, sedaj stojimo Rusom nasproti kakor 1 : 2 in končno bo razmerje 1 : 1. Takrat bo prišla odločitev s katastrofalnim pojavom in kakor sem trdno prepričan, z zmago našega orožja. Do tedaj je treba javnosti svetovati: Potrpljenje, potrpljenje, potrpljenje! Ali bo trajalo štiri tedne ali 4 mesece, ne more reči noben človek.

Vojaški sotrudnik „Berliner Zeitung“ piše k veliki bitki proti Rusom:

Karakteristični moment te bitke leži v tem, da gre na najsevernejšem delu bojišča za obrambo ob reki v velikem stilu, ker leži Visla od gališke meje do varšavskega trdnjavskega trikota kot ovira pred fronto ruskih pozicij in naloga severne skupine zaveznikov, ki prodirajo na južnem Poljskem, bo, da si izvojujejo pred sovražnikom prehod čez to reko. Za enkrat so pač Rusi poskusili, braniti reko po naukih Napoleona I. z ofenzivo: silne čete so združili na enem krilu ter so nato pričeli s prodiranjem, da napadejo severno krilo zaveznikov in je porazijo. V nasprotju s tem so ostali na južnem krilu v defenzivi ter zasedli utrjene poljske pozicije. Zdi se, da so poslali iz Galicije čete k svojemu severnemu krilu ob Visli, da uporabijo svojo premoč pri prodiranju. S tem so se oslabili na jugu ter so skušali številno premoč nadomestiti s poljskimi utrdбами. To menjavanje ofenzive in defenzive, združitve vseh razpoložljivih moči na odločilni točki, sloni na važnih strateških in taktičnih razmotiranjih in podlagah. Poglavitno pa je izostalo pri tem načrtu: taktični uspeh. Na jugu so Avstrijci zavojevali pozicije in na severu je bil napad zavrnjen.

„Times“ poročajo iz Petrograda, da je v Varšavi slišati neprestano grmenje topov, da pa je ostalo prebivalstvo kljub vestem, da prodirajo Nemci na cesti proti Varšavi, mirno. Izid bitke je še v daljni prihodnosti, znana pa je velika moč ruskih čet, ki so na več krajih zavrnile sovražnikove napade ali pa so ga pustile priti blizu, da ga potem odženejo z artilerijo, strojnimi puškami in bajonetnimi naskoki. Ruski generalštab zasleduje očitno politiko čakanja, sicer bi se ne dalo razlagati, zakaj pusti Nemcem čas, da si zgrade okope. Zanesljiva poročila pravijo, da nameravajo Nemci na Poljskem prezimiti.

„Kölnische Zeitung“ poroča o bojih za Przemysl: Ruski častniki so morali gnati pehoto z biči v boj. Vjetniki nosijo baje vsi sledove bičev. Kdor je bežal, tega so Ruske strojne puške postrelile. V desetih vrstah so naskakovali ruski vojaki in vrsta za vrsto je popadala. Tri dni in tri noči so tako naskakovali nešteti ruski bataljoni in se razbili.

Loterijske številke.

Gradec, dne 14. oktobra: 60, 59, 28, 80, 11.
Trst, dne 21. oktobra: 87, 23, 48, 59, 77.

Hišni hlapec

se takoj sprejme pri
g. Ferd. Stross,
PTUJ. 717

Majer

za živinsko in kmet-
sko delo, tudi za-
stopen cepenja pri
rodnem drevju vsake
vrste, išče službo. Na-
slov pove uprava tega
lista. 718

Dekle

solidno in čedno se
takoj sprejme na po-
steljo. Vprašati je pri
upravi lista. 715

500 kron

posojila se išče na
8% obresti. Obresti
se takoj naprej pla-
čajo. Pisma s ponud-
bosprejme: G. Tement,
Poljana, P. Wind-
Landsberg. 718

LEHRLING

mit guter Schulbildung,
der deutschen und
slovenischen Sprache
mächtig findet Posten
bei Brüder Slawitsch
Pettau. 719

Wasserdichte Wagenplachen

Vododržne vozne plahte

K 20— 3 m   K 25— 3 1/2 m   K 30— 4 m dolge

Wasserdichte Pferdedecken — Vododržne konjske odeje

rujave 1-90 m dolge po 10, 12, 15 kron, priporočata

Slawitsch in Heller v Ptuj

trgovina z blagom. 248

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12.
ure do 2. ure popoldne (blagajna je od

12. do 1. ure zapeta); ob nedeljah in
praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1 kopelj z vročim zrakom, paro ali
„Brausebad“ z rjuho K — 70

POŠESTVO

z MLINOM in ŽAGO

blizu železnice, z močno konstantno vodno močjo,
se zaradi zasebnih stvari proti malemu naplačku
proda, ev. se izmenja za malo hišo z vrtom.
Kupci naj se pod „guter Posten“ oglasijo pri
upravi „Stajerca“. 709

Franz Schönlieb,

tovarna orožja in izdeloval-
nica likih pušk, Borovje na
Koroškem.

Direktni nakupni vir za mod.
lovske puške, Reparaturo, pre-
naredbe, strokovnjako, zlasti
nove cevi z nedoseženo si-
gurnost strela in nova kopita
najceneje. — Ilustrovani cenik
brez stroškov. 557

Lepa vila

v neposredni bližini Ptuja se
pod ugodnimi pogoji takoj
proda. Več pove Josef Wesjak,
Puntigamer Bierdepot, Mar-
burg, Mühlgasse. 601

Sveža jajca

kupuje po najboljši
ceni J. Heller, Wien
III., Kleistg. 20. 684

Mizarski učenc

močen in z lepimi
šolskimi spričevali se
takoj sprejme pri g.
Joh. Podgorsček, mi-
zarski mojstek na
Bregu pri Ptuj. 710

Fotografije kot znamke

(marke liki znamkam na pis-
mih), in dopisnice s sliko iz-
dejuje po vsaki poslani foto-
grafiji po ceni Otto Neumann,
Prag, Karolinental štev. 130.
Ceniki se pošljejo na zahte-
vanje brezplačno in franko. 720

Le nobenega strahu

pred azijsko kolero, kajti zamoremo se pred to kugo skozi higijenični način življenja sigurno varovati.

Držimo svoj želodec v redu in pazimo na največjo snažnost. Umivajmo večkrat na dan obraz in roke in dajmo vsakokrat v umivalno vodo nekaj Lysoform-desinfekcijskega sredstva. Glasom poskusov v znamenitem Greifswaldskem zavodu tajnega svetnika prof. Loeffler uniči 2% na Lysoformova tekočina tekem ene minute baciljne kulture Cholere vibrio.

Lysoform naj bode povsod v zalogi.

Cene originalnih steklenic so K —80, 1-60, 2-80 in 4-60 v vsaki apoteki in drožeriji.

Na željo pošljemo vsakomur zastonj in franko jako zanimivo brošuro od kralj. svetnika Aladár Kovách, direktorja rešilne družbe, z naslovom: »Kako se varujemo pred kolero«. Večjim tirkam pošljemo tudi več izvodov. 40

Dr. Keleti & Murányi kem. fabrika, Ujpest.

Dva komija

krepka, solidna, vojaščine prosta, z dobrimi referencamj, eden za rezano blago, drugi za oddelek špecerije in železa, se takoj sprejmeta pri firmi Brüder Reitter, Slovenjgradec. 711

Majerske in viničarske družine

z večimi delavskimi močmi se sprejmejo. Vprašati pri „Hotel Stadt Wien“, Maribor, Tegetthoffstrasse. 714

Kristalni sladkor

premorski sladkor (Rohrzucker)
sladkorno moko

oddaja Ferd. Hartinger, Maribor ob Dravi. 716

KAVA

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10— franko po povzetju. 1/2 klg. veleprima najfinjši čaj K 2— oddaja A. Schapira, eksport kave in čaja Galanta 490, postrestante. 407

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12— samo K 5-50

15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, zebanim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 5-50. — Se dobijo za gospode in dame v vsaki velikosti.

Poslje po povzetju 712

Eksportna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Nagrobne vence

v največji izbiri in najlepši izvršitvi, trake za vence v vseh barvah z najnovjšim zlatim natiskom v vsakem jeziku se dobijo takoj in najceneje pri 69

Franc Hoinig v Ptuj.

Najboljša pomska razpredaja!

Ceno perje za postelje!

1 kg sivih šilanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg najčistnejših sneženo belih, šilanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg flaumna (Daunen) sivega 6 K, 7 K; belega 16 K; najčistnejši prani 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotove postelje

iz krepkega, rdečega, sivega, belega ali rumenega nenkinga, 1 tubent, 160 cm dolg, 120 cm širok, z 2 glavama blaznima, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim, trdnim in hranilnim perjem za postelje 16 K; pol-duga 20 K; dnaga 24 K; posamezni tubenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar se ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschowitz Nr. 716, Češke (Böhmen). Cenik gratis in franko. 69

Učenec

za izrezanje usnja, zmôžen obeh deželnih jezikov, sprejme se takoj v trgovini z usnjem

Paul Pirich, Ptuj.

Užigalice!

Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, vpeljajte v vsaki hiši iz vrstne „Štajerčeve“ užigalice V velikem se jih naroči naravnost pri „Länderbank“, Dunaj l. drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH, PTUJ, in vseh drugih zalogah.

Geometer

Richard Stiger

je svojo pisarno do 1. aprila 1915 zaprl. Eventualna izmerna dela prevzamejo uredništva „Pettauere Zeitung“, „Štajerca“ ter g. Brasch, uradnik g. notarja Strafella v Ptuj. 707

Gotove ženske jope iz pliša

v največji izbiri po K 19-50 in najboljše kakovosti

obleke iz štofa za dečke

od K 6— naprej

vremenski plašči

iz najboljšega, za vodo neprodornega lodna à K 14— samo pri 700

Franc Hoinig
v Ptuj.

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za 102

službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptuj

izvršnje

vse vrste posredovanja najhitreje.

Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Otročji vozički

za 12, 14, 16, 18, 20 K in tudi finejše sorte v velikem izboru se dobiva v veliki trgovini

Johann Koss
CELJE

na kolodvorskem prostoru.

(Zahtevajte cenik). 224

Peter Kostič-a naslednik Celje

na glavnem trgu zraven apoteke

priporoča svojo zalogo: Otročjih igrač, raznih vrst usnatoga blaga kakor kofre, taške za šolo, za nakupovanje in za denar, toaletne reči, pisalne in kadijne predmete. Razne stvari iz jekla npr. bestek, žlic, nože za žep in prave Solinger britve itd. Blago iz celuloida in roga, kako tudi pletarsko blago npr. korbe za potovanje vseh vrst. Kazno blago iz stekla in porcelana, talarje, piskre, sklode, flaše, glaže in druge v to stroko spadajoče reči. Bazarni oddelek že od 20 vin naprej. Posebno lepe reči pa za 60 do K 120.

Nagrobni spomeniki!

Slavnemu občinstvu se priporočam z mojo bogato zalogo iz krasnega marmorja, granita itd. izdelanih nagrobnih spomenikov. Izdelujem tudi vsa druga kamnoseška dela. 683

Spoštovanjem

Franc Koban, kamnosek, Račje-Fram
(Kranichfeld-Fraunheim.)

Mladenci,

zmožni nemščine in slovensčine, ki iščejo

učne prostore,

tako pri rokodelskih mojstrih (obrtnikih), kakor pri trgovcih, oglasijo naj se pri sledečih načelnikih podružnic „Deutscher Lehrherrenbund“: 1145
za Ptuj pri g. Konrad Nikola; za Maribor pri g. Ernst Eylert; za Celje pri g. Karl Mörtl; za Ormož pri g. Stefan Brodar.

Domača sredstva, drože, kemikalije, kirurg in gumi-biagio, fino milo in parfumerije, obvezne snovi, obveze za ženske, štofe za posteljne vloge, mineralne vode, redilne preparate, desinfekcijska sredstva ter vse potrebščine za negovanje bolnikov, otrok, trupla in njegovanja kupujete najboljše v

drogeriji in sanitetni trgovini „zlati križ“

Mag. pharm. Viktor Hayd 697

Färbergasse Nr. 18 Ptuj poleg Josefa Fürst.

Liferant za „Rdeči križ“ in za c. in kr. rezervne spitale.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven kralnice in plinarske hiše postavljen je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

<p>Vstanovljena leta 1862.</p>	<p>priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.</p> <p>Občenje z avst. ogersko banko.</p> <p>Ravnateljstvo.</p>	<p>Vstanovljena leta 1862.</p>
<p>Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštne - hranilničnem uradu.</p> <p>Mestni denarni zavod.</p>		<p>Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.</p> <p>Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.</p>

Posebno priporočamo veliko trgovino Johann Koss, Celje na kolodvorskem prostoru

zaradi njene solidnosti, nizkih cen in velikega izbira, kjer se s samo dobrim blagom postreže; tam se vse dobi, kar kmet le potrebuje, naj si bode manufakturno blago, gotovih oblek za moške, ženske in otroke, klobuke, čevlje, sploh obutalo, štrikane in šifonaste srajce, kravate, otročje vozičke, nagrobne vence in trakove, z eno besedo vse.